

A stylized world map graphic in shades of blue, with light rays emanating from the top left corner, positioned behind the "RUNDSKRIV" text.

RUNDSKRIV

NR 8/2019

Dato: 22. mai 2019

Til: Bankene

Att: Ansvarlig for betalingsformidling – Straksbetaling

Kontaktperson i Bits: André Hoff

Arkivref: Bits

Rundskriv fra Bits gir informasjon om regelverk, standarder og anbefalinger. Rundskrivet stiles til det fagmiljø som antas å ha mest nytte av informasjonen. Det forutsettes at mottaker sørger for intern distribusjon i egen organisasjon. Rundskrivene er også tilgjengelig på www.bits.no.

Straksbetalinger - Etablering av ny løsning med sikkerhet for oppgjør - Straks 2.0

Banknæringen i Norge etablerte i 2013 en felles løsning for betalinger i realtid – Straksbetalinger. Det skal nå etableres en ny og forbedret infrastruktur Straks 2.0 som eliminerer oppgjørsrisikoen, gir full sikkerhet for oppgjør av straksbetalinger og utvider bruksområdene. Pilotproduksjonen av Straks 2.0 starter i november 2019. Utrulling for alle banker skjer i 1. kvartal 2020.

Bits ønsker med dette rundskrivet å informere bankene om:

1. Bakgrunn
2. Hensikt
3. Bits prosjekt Straks 2.0
4. Straks 2.0 - Løsningen
5. Hva bankene må gjøre
6. Ytterligere informasjon

1. Bakgrunn

BRO-prosjektet

Finans Norge, Bits og Norges Bank etablerte høsten 2016 en arbeidsgruppe som utarbeidet forslag til en felles underliggende infrastruktur for utførelse av realtidsbetalinger med sikkert oppgjør. Første halvår 2017 startet prosjektet for å realisere arbeidsgruppens forslag. Etter en RFI prosess var Bits i februar 2018 klar til å sende ut RFP til utvalgte leverandører. Etter planen skulle alle banker knytte seg til løsningen i perioden 4. kvartal 2019 – 1. kvartal 2020.

P27-initiativet

Da P27-initiativet ble kjent primo februar 2018, ble BRO-prosjektet stilt i bero. Hensikten var å få vurdert om banknæringen i Norge kunne få levert en tilfredsstillende infrastruktur for realtidsbetalinger gjennom P27 – uten vesentlige forsinkelser sammenlignet med planen for realisering av BRO.

Straks 2.0

Høsten 2018 ble det klart at en P27-leveranse av realtidsbetalinger ikke vil kunne etableres ihht til flere aktørers forventinger. Hovedstyret i Finans Norge, styret i Bits og Norges Bank ba da om at det ble vurdert alternativer som kan bidra til etablering av tilfredsstillende infrastruktur for realtidsbetalinger i NOK, uavhengig av P27 og nær opp til den tidsplan som ble satt for realisering av BRO.

Tapet av tid medførte at ny oppstart av BRO-prosessen med tilsvarende forskyvning av opprinnelige fremdriftsplaner, ikke kunne gi realisering av ny felles infrastruktur for realtidsbetalinger uten større forsinkelser. Det var to hovedårsaker til dette:

- Tidsmedgang for gjennomføring av en RFP-prosess
- Nødvendig tid for bankene generelt for å tilpasse meldingsformatene til ISO 20022, som var valgt for BRO-løsningen

Etter innhentet tilbud fra Nets Norge Infrastruktur AS (NNI) besluttet styret i Bits å etablere en løsning basert på;

- å beholde gjeldende meldingsutveksling mellom bankene for Straksbetalinger gjennom dagens Straks FOI (Felles Operasjonell Infrastruktur), og
- at NNI leverer et påbygg i form av en likviditetsmodul (NICS Real) som kommuniserer med Norges Banks oppgjørssystem og gir sikkerhet for oppgjør av Straksbetalingene.

Løsning benevnes i det følgende som Straks 2.0.

På bakgrunn av synspunkter fra banker har Straks 2.0 prosjektet nå til vurdering om det bør gjøres endringer i prosjektets opprinnelige mandat. Så langt er følgende til vurdering:

- a. *Tilrettelegging for KID i infrastrukturen gjennomføres kun slik at det ikke blir konsekvenser for bankene. Tester gjennomføres uten involvering av bankene. Det gjennomføres ikke endringer av KID kontrollregister eller andre endringer som kan kreve tilpasninger hos banker eller deres datasentraler.*
- b. *Prosjektet vurderer hvilke muligheter som finnes for at NICS Real og Straks FOI (Straks 2.0) kan håndtere ISO20022 parallelt med NISOK. En eventuell løsning må ikke påvirke prosjektets tidslinje i særlig grad.*

Disse forhold vil sannsynligvis avklares formelt før sommeren og orientering om dette vil gjøres så snart det er mulig. Inntil videre fortsetter prosjektet i henhold til foreliggende mandat, justert med punkt a over og samtidig gjøres det vurderinger av punkt b.

2. Hensikt

Dagens løsning for Straksbetalinger genererer oppgjørssisiko for mottakers bank. Det er derfor satt en beløpsbegrensning på kroner 500.000. På grunn av oppgjørssisikoen ønsket man heller ikke å vri den alminnelige regningsbetalingen over til Straksbetalinger.

Straks 2.0 skal gi full sikkerhet for oppgjør. Betalers bank vil bare kunne få gjennomført Straksbetalinger om den har avsatt tilstrekkelig likviditet for oppgjør til betalingsmottakers bank. Banker på nivå 1 skal avsette slik likviditet på særskilt konto (LOM) i Norges Bank. Banker på nivå 2 vil ha likviditet avsatt i privat oppgjørsbank (nivå 1 bank).

Sikkerhet for oppgjør medfører at dagens beløpsgrense på 500.000 pr transaksjon fjernes¹.

3. Bits-prosjekt Straks 2.0

Bits har etablert prosjektet «Bits Straks 2.0» for å realisere ny løsning for realtidsbetalinger. I prosjektet deltar banker, Norges Bank og Nets Norge Infrastruktur AS (NNI). Sistnevnte i egenskap av leverandør til infrastrukturen. I tillegg til etablert struktur med styrings- og prosjektgruppe, samt flere arbeidsgrupper, deltar også relevante fagråd i Bits i vurderingene.

Norges Bank er godt i gang med et eget prosjekt for nødvendige endringer i sitt oppgjørssystem (NBO).

Sammen med Norges Bank og NNI vil pilotbankene dekke hele verdikjeden, herunder også nivå 1/nivå 2 funksjonaliteten i NICS.

¹ Betalers bank vil fortsatt kunne sette beløpsgrenser for egne betalerkunder.

Nivå 1-bankene avsetter særlig likviditet for Straksbetalinger på dedikert konto (Straks LOM) i Norges Banks oppgjørssystem (NBO). Norges Bank vil åpne for at bank kan foreta interne overføringer mellom Straks LOM og bankens øvrige konti også utenom ordinær åpningstid for NBO. Nytt grensesnitt mellom NICS Real og NBO sørger for at NICS real oppdateres for hver endring i Nivå 1-bankenes saldo på Straks LOM.

NICS Real vil, på gitte tidspunkter gjennom dagen sende gjeldende nettoposisjoner for Nivå 1-bankene til oppgjør på bankenes Straks LOM-er. Oppgjørsbanken vil sette CAP for underliggende Nivå 2-banker. Slik CAP vil i utgangspunktet gjelde pr oppgjørsdøgn. Oppgjørsbanken kan likevel redusere CAP gjennom oppgjørsdøgnet, men aldri under Nivå 2-bankens faktisk negative nettoposisjon for Straksbetalinger.

Nivå 2-bankene inngår avtale med valgt oppgjørsbank for i NICS også for dedikert likviditet (CAP) for gjennomføring av Straksbetalinger.

NICS Real vil, via NICS Online, ha funksjon for at bankene kan overvåke likviditet, administrere alarmer og for at oppgjørsbanker kan administrere CAP på underliggende Nivå 2-banker.

Overgangsperiode til Straks 2.0

Straks FOI vil sørge for følgende ruting i forbindelse med overgangsperioden mellom Straks 1.0 og 2.0:

- Dersom både betalerbank og mottakerbank er på Straks 2.0 rutes transaksjonen som Straks 2.0 til NICS Real (Ny løsning).
- Dersom en av bankene er på Straks 1.0 og den andre er på Straks 2.0 rutes transaksjonen som Straks 1.0 til vanlig oppgjør i NICS Netto.

Regler om Straksbetalinger

Det vil bli utarbeidet ny versjon av «Regler om Straksbetalinger» tilpasset betalinger gjennom Straks 2.0.

5. Hva bankene må gjøre

Det er et krav at alle banker må kunne motta straksbetalinger i dagens løsning. Tilsvarende krav gjøres gjeldende også for Straks 2.0. Bankene anbefales derfor å etablere nødvendige prosesser for å klargjøre for overgang fra Straks 1.0 til Straks 2.0. Det siktes mot at slik overgang vil foregå etter en koordinert prosess med oppstart i Q1 2020.

Det minnes også om at det er bankenes ansvar å sørge for at tredjeparter bankene har avtale med om tilgang til infrastrukturen, er kjent med prosjektet og at det tilrettelegges for at de følger de krav som blir satt.

Detaljer om hva bankene må gjøre fremgår i vedlagte dokument «Straks 2.0 Løsningsbeskrivelse».

6. Ytterligere informasjon

Nye rundskriv vil distribueres etter hvert som ny informasjon relevant for tjenesten blir tilgjengelig. Eventuelle spørsmål kan stilles til Bits AS som følger:

Prosjekt og regelverk	André Hoff	andre.hoff@bits.no	90 13 50 30
Straksbetalinger	Erik Bergersen	erik.bergersen@bits.no	91 74 83 05
NICS Real	Mari Braaten	mari.braaten@bits.no	90 95 87 97
NIBE	Morten Krøgenes	morten.krogenes@bits.no	92 64 69 47

Med vennlig hilsen

Bits AS

André Hoff
fagsjef